

**VÅRT ÖSTERÅKER
KAN BÄTTRE**

BUDGET 2023

PLAN 2024-2025

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

1.0 Allmänt	3
1.1 En budget för ett starkare Österåker	3
2.0 Budgetförutsättningar	4
2.1 Budget och planeringsförutsättningar 2023 och plan 2024-2025	4
3.0 Omvärld och påverkansfaktorer	4
3.1 Det makroekonomiska läget	4
4.0 Skatt, intäkter och indexuppräknings	5
4.1 Utveckling av skattesatsen	5
4.2 Skatteintäkter och föreslagen skattesats	5
4.3 Kompensation av för låg indexuppräknings	5
4.4 Anspråkstagande av resultatutjämningsreserven	5
4.5 Framtida volymökningar	5
5.0 Nämndernas budget och uppdrag	6
5.1 Taxor och avgifter	6
5.2 Kommunfullmäktige	6
5.3 Val- och demokratinämnden	6
5.4 Kultur- och fritidsnämnden	7-8
5.5 Förskole- och grundskolenämnden	9-12
5.6 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	13-15
5.7 Vård- och omsorgsnämnden	16-18
5.8 Socialnämnden	19
5.9 Tekniska nämnden	20
5.10 Prioriterade investeringar	21-22
5.11 Byggnadsnämnden	23
5.12 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	24
5.13 Kommunstyrelsen	25-31
6 ORGANISATION	32
6.1 Lägg ner utförar- och beställarnämnds modellen	32
6.2 Konsultväxling och minskad sjukfrånvaro	32
6.3 Återbetalning av arvoden som saknar lagligt stöd (AA+AU)	32
6.4 Inrätta ett Skärgårdsutskott	32
7 EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR	33
7.1 Sammanställning nämndernas ramar	33
7.2 Kostnad och intäktsbudget	34
7.3 Investeringsbudget	35
7.4 Finansieringsanalys	36

1.0 Allmänt

1.1 En budget för ett starkare Österåker

I en tid där oron i vårt närområde påverkar det globala ekonomiska läget vilket påverkar den svenska ekonomin ser vi stora utmaningar för Österåkers kommun. På grund av stigande inflation samt ett kraftigt ökat pensionsåtagande är utrymmet för politiska prioriteringar i budget begränsat.

Detta till trots vet vi att Österåker kan bli en kommun där alla invånare ges möjlighet att leva sina bästa liv. Vi är övertygade att det är möjligt och att det sätter vår kommun på kartan som en kommun som går före och ändå vågar satsa för att skapa ett starkare Österåker.

Vår absolut största politiska satsning i denna budget är att ge våra kärnverksamheter full kompensation för de kostnadsökningar den stigande inflationen för med sig. Vi lägger 76 miljoner extra för att möta den prisutveckling för kommunal verksamhet (PKV) på 5,8% som Sveriges kommuner och regioner (SKR) prognostiserat. Socialdemokraterna är det parti som i en orolig tid tar ansvar för att skona våra kärnverksamheter från majoritetens återkommande besparingar.

Utöver denna satsning har vi valt att genomföra väl avvägda, samt väl behövda satsningar efter lång tid av återkommande oklara effektiviseringar, besparingar och nedskärningar.

Förskola och skola

Skolpengen för förskola, förskoleklass, fritidshem samt pedagogisk omsorg höjs med 7 % och för grundskola 1-9 med 6%. Barngrupperna ska minska på riktigt, elevhälsan stärks och mensskydd ska kostnadsfritt kunna hämtas på alla mellan-, högstadie- och gymnasieskolor i kommunen.

Kultur och fritid

För kulturen slopas egenavgifterna för musikskolan samt hyra och avgifter för Kulturknuten inkl. Berga teater tas bort. För idrotten slopar vi hyresavgifterna i kommunens anläggningar för idrottsföreningarna.

Investeringar

Vi investerar bland annat i nytt badhus, bolltält med konstgräsplan, utbyggnad av anpassad grundskola, Campus Österåker, solceller på offentliga byggnader.

Finansiering

Resultatutjämningsreserven (RUR) utgörs av fonderade medel att använda för att utjämna intäkter under en konjunkturcykel och för att nå ett nollresultat. Vi anser inte att en skattechöjning är motiverad under rådande omständigheter och med bakgrund av det tas 67, 3 miljoner kronor i anspråk ur RUR, vilket utgör ca 30 % av resultatutjämningsreservens fonderade medel.

Sofia Almgren, gruppleddare

2.0 Budgetförutsättningar

2.1 Budget och planeringsförutsättningar 2023 och plan 2024-2025

Förslaget är upprättat i enlighet med antagna direktiv och anvisningar för budget 2023, plan 2024-2025 antaget av Österåkers kommunfullmäktige 2022-06-20.

3.0 Omvärld och påverkansfaktorer

3.1 Det makroekonomiska läget

Budgetarbetet inför 2023 har präglats av att det råder ovanligt stor osäkerhet såväl i Sverige som i omvärlden. Vi har ett pågående krigstillstånd i Europa samtidigt som inflationen nått nivåer vi inte sett på flera decennier. Centralbanker runt om i världen har under den gångna sommaren och hösten svarat med kraftiga räntehöjningar och den processen väntas fortsätta även en bit in på nästa år för att få ner de höga inflationssiffrorna.

Priserna på livsmedel, energi och mycket annat drabbar nu hushållens ekonomi kraftigt negativt och vi ser ännu inga tydliga nedåtgående trender från den här prisökningstakten. Riksbankens åtgärder kan också förväntas negativt påverka aktiviteten i den svenska ekonomin och de kan då också komma att leda till ökad arbetslöshet.

Exakt hur den här situationen utvecklas eller hur väl Riksbankens åtgärder kommer falla ut är givetvis svårt att nu (okt. 2022) säga. Inte heller vet vi med någon säkerhet hur detta kommer att påverka Österåkers kommun. Skatteintäkter, statsbidrag och arbetslöshetssiffror med mera är sådant som kan komma att påverka kommunens ekonomi i negativ riktning. Den budget vi nu lägger är därför också återhållsam. Vår ambition har i huvudsak varit att hålla kärnverksamheterna borta från försämringar, det har kunnat åstadkommas genom att vi valt ta i anspråk en del av det överskott som kommunen sedan tidigare placerat i resultatutjämningsreserven (RUR). Det är en exceptionell åtgärd som dock kan försvaras väl av det osäkra läge vi nu befinner oss i.

4.0 Skatt, intäkter och indexuppräknig

4.1 Utveckling av den kommunala skattesatsen

Kommunalskatten är kommunens största inkomstkälla och står för ca 70 procent av kommunens inkomster. De senaste 10 åren har skatten sänkts med totalt två kronor. Det har gjort vår kommun bidragsberoende av riktade och generella statsbidrag för att klara ekonomin och kärnverksamheterna. Det är inte att bygga Österåker starkt för framtiden.

4.2 Skatteintäkter och föreslagen skattesats

Vi föreslår för år 2023 en oförändrad skattesats vilket betyder en utdebitering med 16:90 kronor, vilket ger intäkter på 2 371 600 tkr för år 2023, 2 485 500 tkr för år 2024 och 2 585 000 för år 2025. Vårt budgetförslag tar 100 % av skatteintäkter och bidrag i anspråk, med ett nollresultat.

4.3 Kompensation av för låg indexuppräknig

I budgetdirektivet föreslås en indexuppräknig på 2,9 % nästa år. Enligt prisindex kommunal verksamhet (PKV) framtaget av SKR ligger kommunernas kostnadsutveckling på 5,8 %. För att ge verksamheterna full kompensation bör indexuppräknigen vara totalt ca 160 mkr för år 2023. En skillnad på 88 mkr jämfört med direktivets uppskattning.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2022	2023	2024	2025
Arbetskraftskostnader*	2,4	6,6	4,2	1,6
Övrig förbrukning**	4,0	3,8	2,7	2,7
Prisförändring, %	3,2	5,8	3,7	1,9

* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

4.4 Anspråkstagande av resultatutjämningsreserven (RUR)

Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens egna kapital. De egna medlen i RUR uppgick i bokslutet för år 2021 till 225 mkr. För att täcka kostnadsökningar och våra prioriterade satsningar disponerar vi 67,3 mkr från resultatutjämningsreserven till budget för år 2023. Det motsvarar 30 % av reservens medel och 2,5 % av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämningsbidrag.

4.5 Framtida volymökningar och prisutveckling

Framtida volymökningar och prisutveckling analyseras inför budgetprocessen för år 2024, plan 2025 -2026

5.0 Nämndernas budget och uppdrag

5.1 Taxor och avgifter

För 2023 gör vi följande undantag från nämndernas föreslagna taxor och avgifter.

- 1) Slopade egenavgift till musikskolan (4 000 tkr)
- 2) Slopade avgifter för hyra av alla idrottsanläggningar (4 600 tkr)
- 3) Slopade avgifter kopplade till Kulturknuten och Bergateatern (610 tkr)
- 4) Slopade egenavgift för dagverksamheten för äldre (350 tkr)

5.2 Kommunfullmäktige

KF	Brutto	Intäkter	Netto
	- 8 950	0	- 8 950

Satsningar	
Utbildningsinsats för KF ledamöter	- 200
Utbildningsinsatser kommunrevisionen	- 150
Summa:	- 350

Utbildningsinsatser

Vi föreslår att de utbildningsinsatser som upphandlats för ledamöterna från JP med **200 tkr** får fortsätta. Till valet 2026 så kommer Österåker ha ett kommunfullmäktige med 61 ledamöter. Planering för detta är viktigt att lyft tidigt då det påverkar lokalerna.

Kommunrevisionen

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Det är viktigt att kommunrevisionen får kontinuerlig påbyggnad av sin kompetens inom området. Vi tillför **150 tkr** för utbildningsinsatser.

5.3 Val- och demokratinämnden

VDN	Brutto	Intäkter	Netto
Skillnad budget 2022: 1 700	- 1 000	0	- 1 000

Satsningar	
Utveckling av demokratiuppdraget	- 200
Satsning på Ungdomsrådet	- 50
EU valet 2024	- 50
Summa:	- 300

Demokratiuppdraget

Det är viktigt att nämnden får resurser för att kunna driva demokratifrågor i enlighet med nämndens reglemente. För att skapa ökad delaktighet behövs information/dialog med medborgarna och inom kommunala verksamheter. Vi ser en kräftgång i de demokratiska frågorna med att handlingar inte finns tillgängliga till nämndmöten av beslutade karaktär. I valet 2022 såg vi dessutom ett minskat valdeltagande vilket behöver analyseras. Nämndens ledamöter bör erbjudas möjlighet att delta på SKR:s demokratidagar och andra relevanta seminarier för att få inspiration och ökad kunskap om demokratiutveckling. Vi tillför **200 tkr**.

Ungdomsrådet

Nämnden bör utveckla samarbetet med Ungdomsrådet för att få deras synpunkter på hur demokratin kan utvecklas i kommunen. Vi tillför **50 tkr**.

EU valet 2024

9:e juni 2024 är det val till Europaparlamentet, vi tillför **50 tkr** för att påbörja arbetet under 2023.

5.4 Kultur- och fritidsnämnden

KFN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 150 981	1 840	- 149 141

Satsningar	
Storsatsning på kultur- och idrottsliv	- 8 610
Kompensation av för låg indexuppräknig	- 3 440
Fritidsfältare (2 st heltidstjänster)	- 1 400
Slopande av besparing	- 581
Biblioteken	- 500
Bidrag till kulturföreningar	- 250
Aktivitetsbidrag, ökning	- 200
Skärgården som kulturbevarare	- 100
Summa:	- 15 081
Prioriterade satsningar i investeringsbudget	
Bolltält med konstgräsplan	- 120 000
Nytt badhus	- 100 000
Underhåll renovering Skånsta ryttare samt satsning på ridstigar	- 3 500
Upprustning av badplatser	- 1 500

Satsning på kultur- och idrottsliv

Vi tänker sätta Österåker på kartan som den kommun som satsar på barn, kultur och idrott och ger de bästa förutsättningarna för barn att nå sin fulla potential inom området. Det skall inte vara den egna plånboken eller föreningarnas intäkter som avgör om våra unga ska kunna utveckla sin idrottsliga, kulturella och musikaliska förmåga. Därför genomför vi följande åtgärder:

- Slopad egenavgift till musikskolan
- Slopande av avgifter och hyra för Kulturknuten och Bergateatern
- Slopande av hyresavgifter för idrotten

Vi kompenserar med **4 000 tkr** för den borttagna egenavgiften till musikskolan, med **4 600 tkr** för borttagna taxorna för kommunens anläggningar och med **610 tkr** för borttagande av hyresavgifter Kulturknuten och Bergateatern.

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I förslag till budget för KFN har index räknats upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för år 2023. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **3 443 tkr**.

Ytterligare fritidsfältare

Vi ser att det finns ett behov av att utöka gruppen fältassistenter med ytterligare två tjänster och tillför **1 400 tkr**.

Slopad besparing på KFN

I direktiv och anvisningar för budget 2023, plan 2024-2025 genomförs en effektivisering på KFN på 581 tkr. Tillskillnad från den i byggnadsnämnden saknar denna en kalkyl som påvisar ett detta faktiskt är att se som en "effektivisering" av verksamheten. Vi avser inte att göra besparingar av liknande karaktär utan tillför **581 tkr** för att slopa denna generella besparing.

Biblioteket

För att biblioteken ska vara tillgängliga måste de vara öppna varje dag, så att även de som pendlar har möjlighet att besöka biblioteken. Biblioteken måste även kunna utveckla olika program som väcker lusten att läsa. Inköp av nya böcker för utlåning och inte minst litteratur på de olika språkgruppernas modersmål. Vi tillför **500 tkr** på biblioteken.

Bidrag till kulturföreningarna

Bidrag till kulturföreningar höjas, vi tillför **250 tkr** så att fler kan få tillgång till kulturbidrag av de föreningar som sysslar med kulturellverksamhet i dag så räcker inte bidraget fullt ut till alla som söker.

Aktivitetsstöd till barn och ungdomsföreningar

Stödet ökas, vi tillför **200 tkr** för att föreningarna ska kunna hålla en verksamhet med hög kvalitet och kunna utveckla sin verksamhet och samtidigt kunna ha en medlemsavgift som alla kan ha råd med. Det är av stor vikt att ha en bra barn-ungdomsverksamhet för att fånga upp så många som möjligt.

Skärgården som kulturbevarare

Vi vill att människor ska kunna komma till vår skärgård och få uppleva ett lite annorlunda kulturliv därför måste vi få fler båturer som man kan nå öarna med framför allt till de öar som har olika kulturaktiviteter på sommaren och även ge människor möjlighet till att besöka de små museer som finns i skärgården. Vi tillför **100 tkr**.

Uppdrag:

Plan för etablering av fritidsgårdar

En plan för skall tas fram för att se till att det finns fritidsgårdar i alla kommundelar, bland annat i Svinningeområdet.

Bergateatern

En strategi skall tas fram under år 2023 för att lyfta Bergateaterns verksamhet i samverkan med andra aktörer.

Spontanidrott

En plan skall tas fram för att främja spontanidrotten, med framtagande av platser för spontanidrott i olika områden.

Motionsspåren i kommunen

Upprustningsbehovet av motionsspåren skall genomlysas och en skötselplan tas fram.

Idrottsföreningarna som ej hyr kommunens lokaler

I samverkan med idrottsföreningarna tillsätta en utredning för att ta fram ett nytt långsiktigt ekonomiskt stöd till idrottsföreningar som omfattar föreningar som inte hyr lokaler av kommunen.

Utreda stödet till pensionärsorganisationerna

Utreda stödet till pensionärsorganisationerna och deras tillgänglighet till idrottslokaler. Samt utreda möjligheten för olika grupper i samhället att kunna nyttja sportanläggningarna på dagtid för verksamhet.

Ökad tillgänglighet

Utreda tillgängligheten inom all verksamhet för idrott och friluftsliv. Detta innebär att t.ex. badplatser måste anpassas så att alla kan komma ner i vattnet på ett riskfritt sätt.

Investeringar:

Bolltält med konstgräsplan

Vi aktualiserar och finansierar den tidigare stoppade planerna på att bygga ett övertryckstält med konstgräsplan. Ny lokalisering skall till och vi avsätter **120 000 tkr** som projektet i investeringsbudgeten för 2023.

Nytt badhus

Den nuvarande simhallen håller inte måttet för en modern anläggning, vilket konstaterat sedan länge. Som den skärgårdskommun som Österåker är och med tanke på de positiva hälsoeffekter som finns så är det hög tid att gå från drömmar till verklighet när det gäller nytt badhus. Vi avsätter **100 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2023 och 2024.

Underhåll av lokaler och hagar samt nya ridstigar.

Vi tillför **1 500 tkr** till underhåll och renovering av Skånsta ryttares anläggning samt **2 000 tkr** till anläggande av nya ridstigar samt underhåll till investeringsbudgeten 2023.

Upprustning av badplatser

Badplatserna måste rustas upp då de idag inte är i den bästa formen vare sig tillgänglighet eller miljömässigt. Badplatserna ska ses över redan nu för att de ska vara i gott skick till sommaren 2023. Vi tillför **1 500 tkr** till investeringsbudgeten för 2023.

5.5 Förskole- och grundskolenämnden

FGN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 1 234 610	84 500	- 1 150 110

Satsningar	
Höjning skolpeng förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritids och grundskola	- 35 760
30 timmar vistelsetid för barn till föräldralediga	- 9 800
Övrig kompensation av för låg indexuppräknings	- 7 000
Minskade barngrupper i förskolan	- 4 000
Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga	- 3 500
Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser	- 3 250
Kompetensutveckling inom förskola och fritids	- 2 000
Öka andelen behöriga lärare	- 2 000
Anpassad grundskola och fritidshem anpassad grundskola	- 1 400
Kostnadsfria mensskydd för hög/mellanstadieskolor	- 200
Summa:	- 66 910
Prioriterade satsningar i investeringsbudget	
Förskole, fritids och klassrumsluft	- 50 000
Utbyggnad anpassad grundskola och fritidshem	- 50 000

Våra skolpolitiska prioriteringar

De utgår från de tre områdena Skolverket konstaterat är avgörande för att höja resultaten och kvaliteten inom förskola och skola. Det är att förbättra likvärdigheten, stärka läraryrket och föra en långsiktig skolpolitik. I jämförelse med snittet i länet/landet har vi lägre kostnader för förskola, förskoleklass, grundskola, och fritidshem (källa Kolada). Skillnaden påverkar resultatet av allt arbete inom förskola och skola och de som betalar skillnaden är våra barn, föräldrar och anställda. Likvärdigheten måste bli bättre, anställdas villkor och situation förbättras och kortsiktighet måste ersättas med en långsiktig skolpolitik som syftar till mer än en tävling i att påstå sig ha länets bästa skola.

Höjning av skolpengen, indexering och satsning

I nämndens förslag räknas de pengrelaterade verksamheterna upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för år 2023. Vi finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför utöver detta 0,2 % uppräknings för grundskolan och 1,2 % till förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass och fritids med totalt **35 760 tkr**.

Förskola	Budget 2022	Budget 2023	Belopp	Procent
Barn 1-2 år, heltid mer än 30 tim.	141 119 kr	150 997 kr	9 878 kr	7,0 %
Barn 1-2 år, deltid max 30 tim.	112 889 kr	120 791 kr	7 902 kr	7,0 %
Barn 3-5 år, heltid mer än 30 tim.	100 949 kr	108 015 kr	7 066 kr	7,0 %
Barn 3-5 år, deltid max 30 tim.	80 756 kr	86 408 kr	5 652 kr	7,0 %

Pedagogisk omsorg

Barn 1-2 år, heltid mer än 30 tim.	126 073 kr	134 898 kr	8 825 kr	7,0 %
Barn 1-2 år, deltid max 30 tim.	100 861 kr	107 921 kr	7 060 kr	7,0 %
Barn 3-5 år, heltid mer än 30 tim.	93 157 kr	99 677 kr	6 520 kr	7,0 %
Barn 3-5 år, deltid max 30 tim.	74 529 kr	79 746 kr	5 217 kr	7,0 %

Grundskola år 1-9

Grundskola år 1-9	Budget 2022	Budget 2023	Belopp	Procent
Förskoleklass	45 770	48 973 kr	3 203 kr	7,0 %
Fritidshem, år F	38 012	40 672 kr	2 660 kr	7,0 %
Fritidshem, år 1-3	32 460	34 732 kr	2 272 kr	7,0 %
Fritidshem, år 4-6	16 819	17 996 kr	1 177 kr	7,0 %
Grundskola år 1-3	64 624 kr	68 501 kr	3 877 kr	6,0 %
Grundskola år 4-5	69 091 kr	73 236 kr	4 145 kr	6,0 %
Grundskola år 6-9	82 139 kr	87 067 kr	4 928 kr	6,0 %

30 timmar vistelsetid för barn till föräldralediga

2021 genomfördes inskränkningar i den tidigare rätten för barn till föräldralediga att få vistas mer än 15 timmar på förskolan. Vi återinför 30 timmar vistelsetid för barn till föräldralediga och tillför **9 800 tkr**.

Slopad besparing av för låg indexuppräknings

I nämndens förslag till budget har index räknats upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför utöver redan nämnda satsningar **7 000 tkr**.

Kompetensutveckling inom förskola och fritids

I Österåker är andelen förskollärare 35 %. Snittet i regionen är 33 % och i landet 45 %. I budget för 2021 var målet år 2023 skulle ha 40 % förskollärare. Sedan 2022 är målet nedskrivet till 35 % vilket är en tydlig signal om de sänkta ambitionerna. För att klara konkurrensen i regionen och den egna ambitionen så är det uppenbart att det krävs mer. De kommuner och förskolor som har hög andel förskollärare är de som lättast har möjlighet att rekrytera nya, eftersom man vill arbeta med utbildade kollegor.

Även barnskötarnas roll behöver lyftas. Att öka andelen barnskötare med formell kompetens är viktigt för att säkerställa en likvärdig förskola/fritids med hög kvalitet, vi tillför **500 tkr** för vidareutbildning, kompetenshöjningar och validering för barnskötare. Även obehöriga inom verksamheten skall erbjudas utbildning till barnskötare. År 2021 var antalet behöriga lärare på fritids 16 %. En orsak till den låga siffran är att det är svårt för rektor att finansiera heltidstjänster och att de som arbetar heltid även arbetar som resurs i skolan. De dubbla rollerna gör det svårt att fokusera på fritidshemmets uppdrag. Vi tillför **1 500 tkr** i samlade kompetensinsatser inom fritids under 2023.

Minskade barngrupper inom förskolan

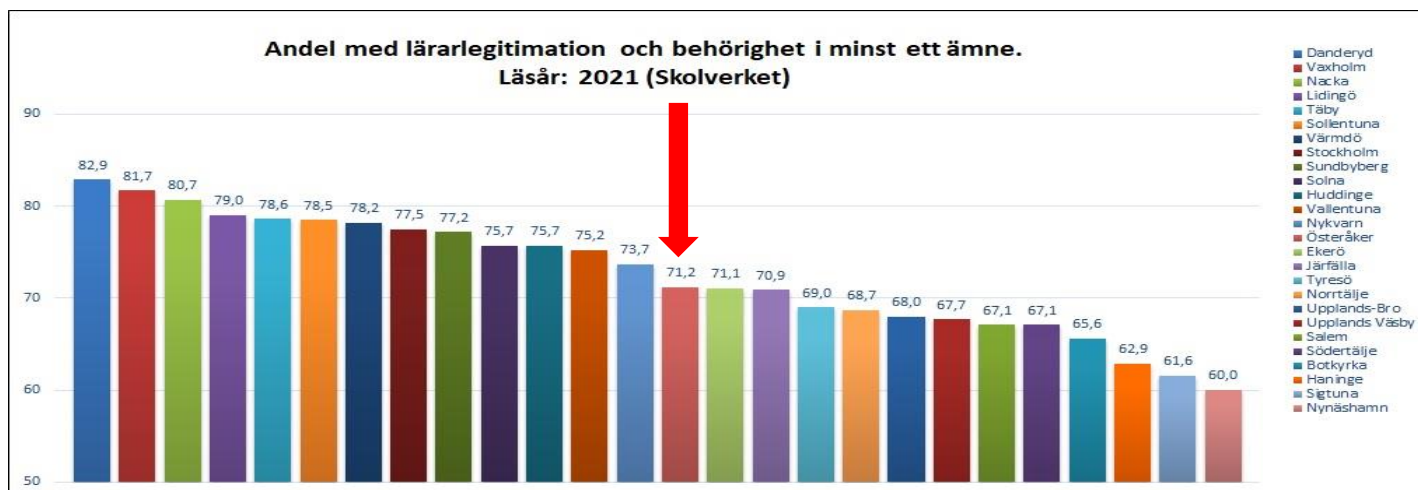
Österåker lägger minst pengar på förskolan i hela vår region, och har så gjort sedan 2018. Det tidigare målet om 5,2 barn per årsarbetare (som alliansen slopat) är enligt de senaste siffrorna uppe i 5,5 barn per årsarbetare. Man har nått målet tidigare år och då har det varit helt avgjort av riktade stadsbidrag. Vi anser att Österåker skall ha målet 5,0 barn per anställd pedagog och inte per årsarbetare i förskolan och tillför **4 000 tkr** för att minska barngruppernas storlek.

Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser

Skolans likvärdighet handlar om att en elevs möjlighet att lyckas i skolan inte på ett systematiskt sätt ska bero på elevens familjebakgrund, var i landet eleven bor eller vid vilken skola eleven går. Detta är det kompensatoriska uppdraget och finansieras genom ett antal likvärdighetsresurser. Här ingår tilläggsbelopp och verksamhetsstöd som kan utgå till utförare för barn/elever med omfattande behov av särskilt stöd. Även strukturbidraget som avser resurser som fördelas utifrån strukturella perspektiv på barn/elevs olika förutsättningar och behov ingår. Vi tillför **3 250 tkr** för ökad likvärdighet inom förskola och skola, en höjning motsvarande ca 5 % av dagens budgeterade medel.

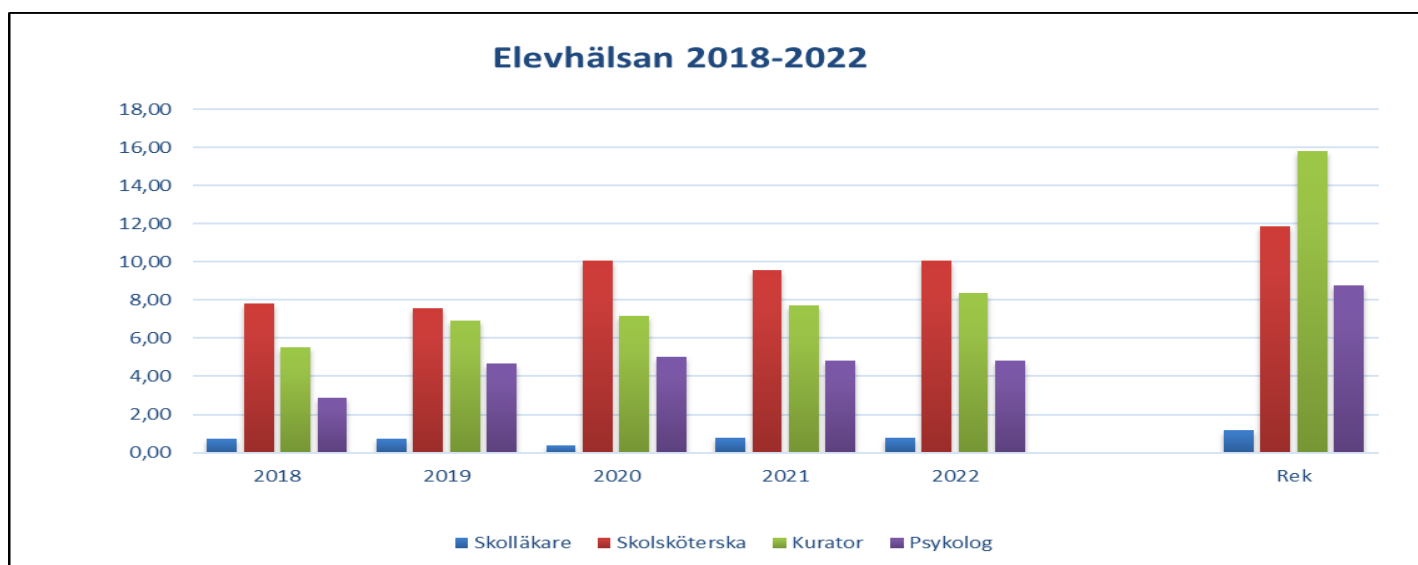
Andelen behöriga lärare

Österåker ligger på plats 14 i regionen med en andel på 71,2 % (lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne). Det är en förbättring från plats 19 år 2020 (+2,5%). I regionen förbättras andelen för med 2,45 %. Det utgångsläget säger att mer måste göras för att rekrytera nya behöriga lärare, behålla de befintliga och ge de som saknar behörighet möjlighet till detta. Behörig personal söker sig till kommuner där man får behöriga kollegor. Vi tillför **2 000 tkr** för fortbildning av lärare, som respektive rektor kan söka.

Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga

Det förebyggande arbetet i spåren av den ökade psykiska ohälsan hos våra unga kräver att elevhälsan förstärks och utvecklas. Enligt Socialstyrelsens har den psykiska ohälsan hos barn i åldern 10-17 år ökat med över 100 procent på tio år. Folkhälsomyndigheten har publicerat en mycket väl underbyggd rapport om vad den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga beror på. Myndighetens slutsats, som bygger på en översikt av befintlig forskning, är att skolan kan vara en viktig orsak till problemet. Ser man till de rekommendationer* som finns har vi fortsatt behov av att tillföra resurser till elevhälsan. För ökad bemanning inom elevhälsan i grundskolan tillför vi **3 500 tkr** vilket motsvarar 5 tjänster.

*Rekommendationer inom elevhälsan:

Skolläkare = 1,0/4000 elever

Skolsköterska = 1,0/400 elever

Skolkurator = 1,0/300 elever

Skolpsykolog = 1,0/500 elever

Svenska Skolläkarförbundet

Riksföreningen för skolsköterskor

Akademikerförbundet SSR

Sveriges Psykologförbund

Anpassad grundskola och fritidshem anpassad grundskola

Österåker har idag en kö till de två skolor som tar emot elever i behov av grundsärskola. En utbyggnad av antalet platser i grundsärskolan är ytterst nödvändig och måste prioriteras. Förutom indexuppräknings på 5,8 % kompletterar vi volymökningen med att tillföra **1 400 tkr** för att lyfta så väl grundsärskolan och fritids*, en höjning motsvarande ca 5 % av dagens budgeterade medel.

* Byter namn till Anpassad grundskola och fritidshem anpassad grundskola 2023.

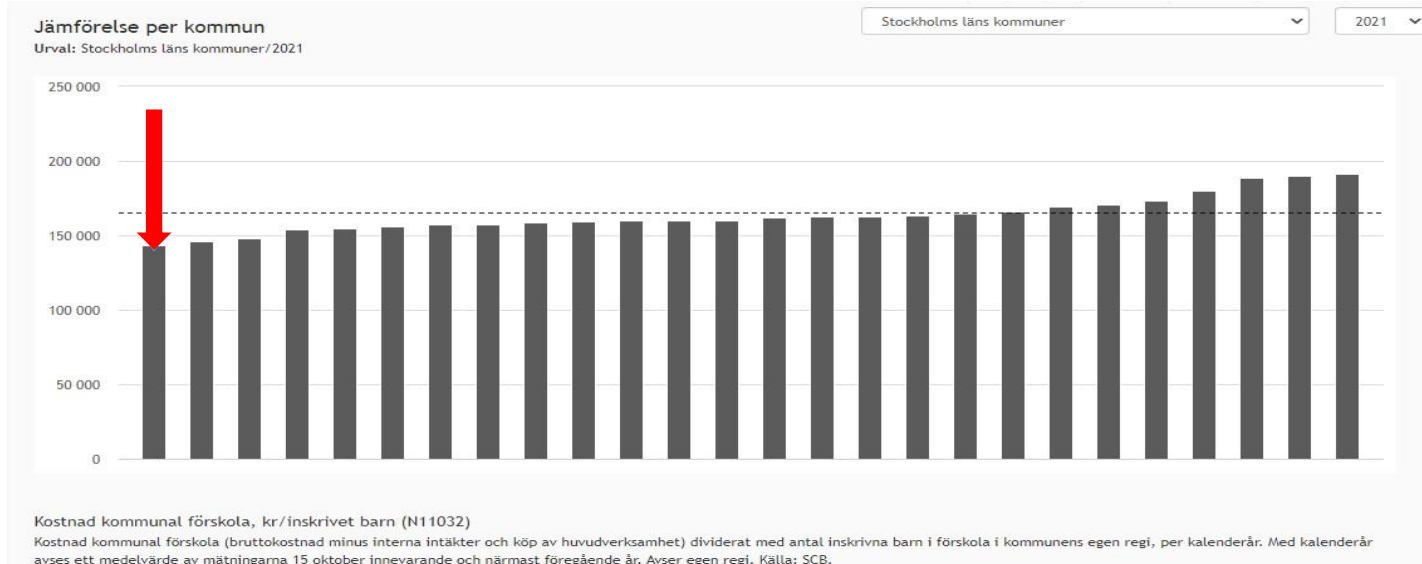
Kostnadsfria mensskydd för hög/mellanstadieskolor

Idag erbjuds mensskydd att hämtas ut på ungdomsmottagningen, ÖG och Skärgårdsgymnasiet. För att möjligheten till kostnadsfria mensskydd skall finnas på riktigt ska de finnas att hämta ut på samtliga hög/mellanstadieskolor. Vi tillför **200 tkr**.

Investeringar:

Förskole, fritids och klassrumsllyft

I förskolornas systematiska kvalitetsarbete (SKA) för 2021/2022 efterfrågas en långsiktig plan för underhåll av lokalerna då dessa är byggda för en annan verksamhet (daghem). Lokalerna är slitna och inte anpassade för dagens barnantal och förskolans förändrade uppdrag. Något som är känt sedan år tillbaka. Vi får det vi betalar för och vi betalar minst av alla för lokalerna i förskolan i hela regionen. Ser vi till grundskolan ligger Österåker på plats 20 av regionen 26 kommuner. Österåker betalar 2 000 kr mindre per elev än genomsnittet i landet för skollokalerna och barnens utemiljöer. Det är våra barn, pedagoger och vårdnadshavare som får betala priset för detta.

För oss är lokalfrågan i förskolor och skolor högsta prioritet mot bakgrund av de rapporter vi läst och våra egna vittnesmål. Vi vill inventera och rangordna samtliga lokaler och utemiljöer för åtgärder på kort och lång sikt och se en samverkan mellan verksamheten, fastighetsägaren och Pedagogcentrum eftersom det även handlar om anpassningar för att levera upp till kraven i läroplanen. Vi tillför **50 000 tkr** till investeringsbudgeten för år 2023, 20 000 tkr för år 2024 och 10 000 tkr för år 2025.

Utbyggnad anpassad grundskola och fritidshem

Särskolan* har fått en ökad volym, i lokaler som redan är trångbodda. Det råder kö till verksamheten och vårdnadshavare som uppmanats att vända sig till andra kommuner för att få behoven tillgodosedda. Vi tillför **50 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2023 för en utbyggnad av särskolan*.

* Särskolan byter namn till Anpassad grundskola 2023.

Uppdrag:

Elevehälsa inom förskolan

Enligt skollagen så är den yngsta eleven som omfattas av elevehälsan förskoleklass. Vi vet alla att tidiga insatser är viktiga för barnens hälsa och utveckling och att de tidiga insatserna och det förebyggande arbetet är lönsamt då allt kostar mer senare. Vi vill undersöka möjligheterna för att även organisera elevehälsa inom förskolan.

Elevpeng i stället för barnpeng/skolpeng

Vår svenska skola har till uppgift att se till att alla elever, oavsett social bakgrund, ges samma möjligheter att uppnå skolans mål. Alla barn är olika vet vi, men trots detta likställs de ofta, och ett av dessa tillfällen är när det kommer till kommunens barnpeng/skolpeng. En ny modell av peng tas fram som innebär att skolan erhåller en ersättning som är mer baserad på den enskilde elevens förväntade behov.

Anpassad förskoleklass

I Österåker så finns inte förskoleklass för särskoleelever* utan dessa barn går i den ordinarie verksamheten. Detta har skapat en rad utmaningar och frågan om anpassad förskoleklass bör utredas.

* Särskolan byter namn till Anpassad grundskola 2023.

5.6 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

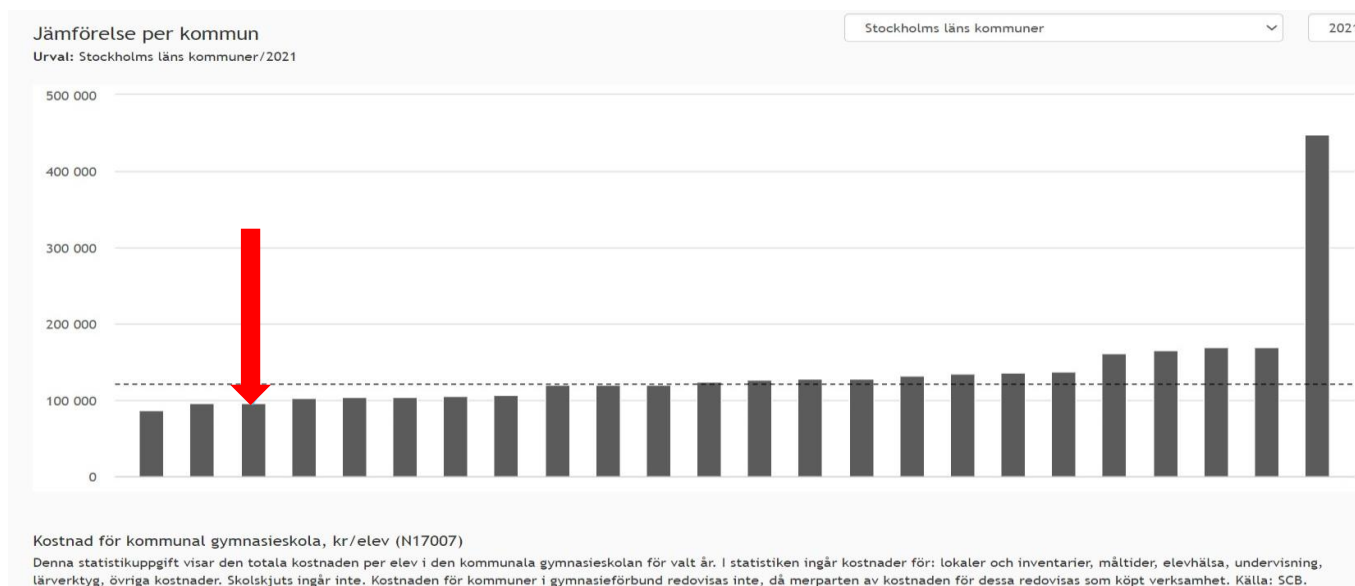
GVN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 285 200	9 500	- 275 700

Satsningar	
Satsning på Österåkers Gymnasium	- 12 900
Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga	- 1 400
Slopad besparing Anpassad gymnasieskola	- 1 000
Satsning och kompensation för volymökning för KAA	- 500
Komvux, omställning lämna KCNO	- 300
Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser	- 250
Satsning på ungdomsmottagningen	- 150
Summa satsningar:	- 16 500
Prioriterade satsningar i investeringsbudget	
Campus Österåker	80 000

Våra prioriteringar utgår från de tre viktigaste områdena som Skolverket konstaterat är avgörande för att höja resultaten och kvaliteten inom förskola/skola/gymnasium. Förbättra likvärdigheten, stärka läraryrket och föra en långsiktig skolpolitik.

Satsning på ÖG, slopad besparing av för låg indexuppräknings

Österåker har den tredje lägsta kostnaden per elev i hela regionen, och den fjärde lägsta i landet. Vårt eget gymnasium klarar konkurrensen bra men kämpar i tydlig motvind för att skolans utveckling och potential skall tas tillvara. I nämndens förslag till budget har inte index räknats upp alls. Programpriserna i gymnasieprislstan kommer ökas generellt med 1,8 % men det är inte tillräckligt. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräkningsen för gymnasieverksamheten fullt ut och tillför **12 900 tkr**.

Elevhälsan och psykisk ohälsa hos våra unga

Precis som inom grundskolan så har man även inom gymnasiet fortsatt stora behov av att tillföra resurser till elevhälsan. Baserat på siffrorna för elevhälsan tillför vi Österåkers gymnasium **1 400 tkr** vilket motsvarar två heltidstjänster.

Slopad besparing av Anpassad gymnasieskola

I nämndens förslag till budget är kostnaden för Gymnasiesärskolan* inte uppräknad. Denna ersättning ingår inte i regionsprislistan och vi vill inte att uppräknad utblir för denna elevgrupp. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräknningen fullt ut och tillför **1 000 tkr** för denna otroligt viktiga verksamhet.

* Byter namn till Anpassad gymnasieskola 2023

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Andelen unga vuxna som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har under det senaste året ökat med över 20 %. Trycket är redan högt på enheten och ökningen av antalet som omfattas av verksamheten kräver att man hittar nya vägar framåt i form av aktiviteter och samverkan. Man har under året infört två spår av aktiviteter (studier eller arbete) men många personer som lider av psykisk ohälsa eller har autismspektrumtillstånd (AST) finns ingen upparbetad verksamhet. Vi tillför **500 tkr** till KAA för att klara volymökningen, genomföra projekt mot riktade grupper som AST och genomföra samverkan med andra kommuners verksamheter inom området, som exempelvis Västerås.

Det kompensatoriska uppdraget, ökade likvärdighetsresurser

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens förslag till budget riktas ca 5 000 tkr till stöd till elever i gymnasieskolan. Vi tillför **250 tkr** vilket motsvarar en 5 % höjning av likvärdighetsresurserna.

Komvux

Komvux befinner sig som tidigare i ett läge med stora utmaningar för både verksamheten och lokalerna. Lokaliseringen till andra lokaler skulle varit genomförd för flera år sedan, allt enligt beslut i kommunfullmäktige. Rådigheten över den egna verksamheten och dess ekonomi är en stor utmaning. Komvux Österåker skall skyndsamt ställa om för att lämna KCNO (Kunskapscentrum nordost). För detta behövs en del förändringar inom personalen på Komvux och vi tillför **300 tkr** för omställning att lämna KCNO.

Satsning på ungdomsmottagningen

Vi tänker förstärka mottagningen bland annat utifrån den rapporterade ökningen av mental ohälsa bland unga vuxna. Vi tillför **150 tkr** vilket motsvarar 5 % av kommunens del av verksamhetens kostnader.

Investeringar

Österåkers Gymnasium

Kommunstyrelsen gav Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för att bygga ut ÖG och skapa ett Campus, detta skedde 2017-09-20. Sedan dess har det beslutet satts på sparlåga till förmån för andra utredningar och dessutom stoppats. Den senaste planen som uttrycker denna tydliga inriktning och som antogs av GVN 2020-09-24 "Plan för utbyggnad av gymnasieskola" överlämnades aldrig till kommunstyrelsen utan stoppades. I och med att den senaste skolutredning som anmärkningsvärt inte resulterade i någonting så har det nu meddelats att det pausade arbetet med ÖG återigen är aktuellt.

Gymnasiet har en kapacitet för 550 elever i ordinarie skolbyggnad, och inför ht 2022 var 564 elever mottagna på skolan var av 30 år från annan kommun. Enligt befolkningsprognosen från Region Stockholm kommer antalet 16-åringar inom Nordostklustret ligga på samma nivå fram till 2029. Med oförändrat utbud av program, samma sökmönster som de senaste åren så skulle behövas 150 nya platser fram till 2031. En utbyggnad bör medge flexibla lösningar och samutnyttjande med andra verksamheter, till exempel vuxenutbildning.

De program som bedöms som lämpliga att utöka i kommunal regi är ekonomi och samhällsprogrammet samt etablering av några yrkesprogram, förslagsvis elprogrammet och handel- och administration. Detta ger möjlighet att erbjuda ett kommunalt alternativ för ungdomar som önskar en yrkesutbildning eller yrkesintroduktion. Vi tillför **80 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2023 till ombyggnation/tillbyggnation av Österåkers gymnasium och en samlokalisering med Komvux.

Uppdrag:

Komvux skall lämna KCNO

Komvux ingår i KCNO (Kunskapscentrum nordost). Österåkers Komvux är den enda kommunala skolan i hela KCNO och den samverkansgrupp som KCNO har med övriga kommuner. Det är känt sedan flera år tillbaka att modellen inte passar den egna verksamheten. Kostnaden för medlemskapet i KCNO är strax över 2 miljoner per år och de få tjänster som vi erhåller kan vi redan idag göra mycket bättre och mycket billigare. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säga upp avtalet med Kunskapscentrum Nordost (KCNO) och övergå i kommunalt huvudmannaskap och teckna samarbetsavtal med andra kommuner.

Yrkesprogram på Österåkers Gymnasium

Utreda möjligheterna för Österåkers Gymnasium att starta ett antal yrkesförberedande program. Behovet av arbetskraft är stor och etableringsgraden för elever som gått yrkesförberedande program är den näst högsta nivån i länet. Det skulle dessutom ge möjlighet att anordna yrkesintroduktion till elever som inte är behöriga på nationella program. Ett alternativ för elever inom språkin introduktion att snabbare komma vidare mot fortsatt utbildning eller egen försörjning.

5.7 Vård och omsorgsnämnden

VON	Brutto	Intäkter	Netto
	- 804 600	80 950	- 723 650

Satsningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknings	- 21 700
Slopad avgift för dagverksamheten för äldre	- 350
Motverka dubbla hyreskostnader	- 250
Näringsriktig kost	- 100
Summa:	- 22 400

Vår äldrepolitik bygger på fyra faktorer som är avgörande för att leva ett gott liv som äldre. Dessa är: social gemenskap och delaktighet, meningsfullhet, fysisk aktivitet och bra matvanor.

Slopad besparing av för låg indexuppräknings

I nämndens förslag till budget har index räknats upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför **21 700 tkr**.

Slopad avgift för dagverksamheten

Vi slopar helt den avgift som de äldre själva får betala för dagverksamheten och tillför **350 tkr** som kompensation.

Motverka dubbla hyreskostnader

Många kommuner tar hänsyn till dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende. Vi föreslår att Österåker inför motsvarande tillämpning med beräknad kostnadseffekt. Vi tillför **250 tkr**.

Näringsriktig kost.

Vi vill att individanpassad och näringsriktig kost erbjuds. Vi föreslår att en utbildning genomförs i syfte att höja kompetensen inom området kost och näring. Vi tillför **100 tkr**.

Uppdrag

Seniorboende, Mellanboende och Särskilt boende för 85+

Det finns efterfrågan för att etablera boenden enligt konceptet Boviera och vi är beredda att se till att sådan etablering sker. Kvaliteten inom äldreboenden ska utvecklas och innovativa lösningar välkomnas. God psykisk hälsa är en resurs som gör att vi kan växa som individer, lära oss nya saker. Vi vill se större flexibilitet inom boendet, där mellanboende och generationsboende kan komplettera de boendeformer för äldre som finns. Därför föreslår vi att utreda möjligheten för att bygga någon form av mellanboende i Österåker.

Planeringen av framtida typer av olika boenden ska ske i nära samarbete med målgruppen, exempelvis pensionärsorganisationer/pensionärsråd. En boendeform med möjlighet att laga mat och kunna sköta sig själv med tillgång till gemensam matsal och personal som kan avlasta och ge den service som behövs, de dagar då hälsan sviker, eller när den ännu friska anhöriga behöver avlastning. Till detta behöver också läggas en utredningsinsats beträffande särskilt boende för äldre 85 år och över. Det här avser ett tidigare biståndsbedömt särskilt boende för denna åldersgrupp, och som från och med 2023 inte längre kräver biståndsbedömda beslut efter att socialtjänstlagen då kommer att ändras. Konsekvenserna av detta behöver kartläggas. De här olika boendeformerna behöver kommunen klargöra genom en omfattande och framtidsinriktad utredningsinsats för att kartlägga behov och hur anpassning till dessa kan genomföras.

Kommunal hemtjänst

Medborgarna skall ha rätt att kunna välja kommunal hemtjänst. Kommunal hemtjänst utgör en garant för brukaren för den händelse av att någon privat utförare inte längre kan eller vill utföra en tjänst. Under år 2022 ta fram en handlingsplan för att bygga upp en kommunalt utförd hemtjänstverksamhet.

Avskaffa minutjakten

Vi har motionerat om att minuttänkandet inom hemtjänsten avskaffas. Idag används detta överallt i det dagliga arbetet och har flera negativa konsekvenser. Det är ineffektivt, innebär stress både bland personal och brukare, och skapar onödig byråkrati i flera led. På olika ställen i Sverige har kommuner övergett detta system, med mycket positiva konsekvenser. Vi vill därför att det under 2022 skapas ett projekt som prövar en ny modell där minutregistreringen har avskaffats och som därefter noggrant utvärderas, att införas senast 2023. Detta går att åstadkomma med nuvarande resurser.

Välfärdsteknik/E-hälsostrategi

Genomföra en inventering av hur väl de olika boenden är rustade teknisk i syfte att få en bild av hur väl förberedda de är för införande av olika slag av välfärdsteknik.

Kvalitet, uppföljning och kontroll

Ta fram en strategi för kvalitetsarbetet, där snabbare och mer regelbunden och omfattande avtalsuppföljning utförs. Socialförvaltningen har redan idag en bra modell att utgå ifrån beträffande olika boendeformer. Denna togs fram i samband med utredning av ett särskilt boende under våren 2021 och behöver anpassas till en mer långsiktig, intermitterant tillämpning. Även när det gäller hemtjänsten behöver en väl anpassad modell som ger en bättre kontroll och uppföljning tas fram.

Livlinan

Undersöka möjligheterna att starta upp verksamhet – bra för unga i behov av stöd, liknande konceptet som Livlinan.

Lika villkor inom hemtjänsten

Ta fram förslag på hur hemtjänstutövare, oavsett huvudman, ska verka utifrån lika villkor. Grunden skall vara att man skall ha totalansvar för sin ”kund”. Ta fram ett system för hur kostnader fördelar sig, oavsett huvudman, för ökad transparens.

Planera för framtida personalbehov

Vi vet hur viktigt det är att det finns tillräckligt med personal, tillräckligt med händer, så att de äldre får den hjälp de behöver. Det behövs årlig uppdatering och kartläggning av personalbemanning och kompetens utifrån dessa planer för kompetenshöjande insatser.

Stimulanspengar

Pengar som ges för aktiviteter på boende skall användas med hänsyn till de boendes behov. Vi vill utreda och ändra förutsättningarna för att man skall erhålla bidraget.

En fast omsorgskontakt i hemtjänsten

Många personer beroende av hemtjänsten vittnar ofta om att de möts av en ständig ström av olika personer från hemtjänsten som de möter i sin hem. Österåker inför och erbjuder alla som har hemtjänst en fast omsorgskontakt.

Nyttoparkeringstillstånd

Vi vill snarast möjligt införa av kommunen utfärdade parkeringstillstånd. Detta har aktualiserats genom att den styrande alliansen nu diskuterar att införa parkeringsavgifter i Österåkers kommun. Idag gäller oftast fri parkering under längst tre timmar. Det som diskuteras är 10 kr per timme i avgift efter dessa tre timmar. För Vård och Omsorgsnämndens del gäller detta främst hemtjänstutförarna i kommunen, men även andra tänkbara funktioner kan komma ifråga.

Parkeringstillstånd är ett utmärkt sätt att underlätta för hemtjänstens alla medarbetare, oavsett om parkeringsavgifter införs eller ej, men i synnerhet om sådana avgifter blir verklighet. Med särskilda parkeringstillstånd elimineras tidsödande och krånglig hantering för personalen och det kan sannolikt också minska riskerna för olaglig parkering. Parkeringstillstånd kan utfärdas centralt av kommunen och det behöver bland annat utredas för vilka, och var, dessa ska gälla samt hur en eventuell avgiftsbeläggning av tillstånden ska se ut.

Platsgaranti 90+

Otrygghet i ordinärt boende ska utgöra bedömningsgrund för plats på särskilt boende. Alla som är 90 år och äldre samt upplever stor otrygghet i ordinärt boende skall få plats på särskild boende. Vi måste vända utvecklingen med att hemtjänst används alldeles för länge. Vi har sett en drastisk försämring av de boendes livskvalitet och hälsa när man allt för länge använt sig av hemtjänst. En modell med platsgaranti för 90+ skall utredas.

5.8 Socialnämnden

SN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 144 500	27 500	- 117 000

Satsningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 3 800
Ökad volymkompensation	- 1 400
Medel för projekt kopplade till våld i nära relationer	- 1 000
Ökat stöd till Kvinnojouren, Bellis och Brottsofferjouren	- 600
Utökat föreningsbidrag	- 500
Summa:	- 8 000

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I nämndens förslag till budget har index räknats upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **3 800 tkr**.

Ökad volymkompensation och barnavårdsutredningar

Ökningen beror huvudsakligen på nyproduktion av bostäder, vilket leder till bedömningen att fler familjer med minderåriga barn flyttar in i kommunen. Enligt aktuell befolkningsprognos beräknas åldersgruppen 0-17 år öka med 32 % och 8-19 år med 23 % fram till 2031. Åldersgruppen 0-17 år bedöms vara den grupp av innevånare som i huvudsak påverkar volymerna inom nämnden. Avlövnigen av viktiga stödfunktioner som BUMM och beroendemottagningen bidrar till ytterligare orosmoment. Socialnämndens mål är att alla barnavårdsutredningar skall vara avslutade inom fyra månader. I nämndens förslag till budget redovisas att 44 % av utredningarna överstigit dessa fyra månader. Vi tillför **1 400 tkr** för två heltidstjänster.

Våld i nära relationer

Antalet anmälningar om våld i nära relation har ökat i Österåker och våldet i samhället och mot kvinnor måste bekämpas. För 2022 fick kommunen utvecklingsmedel för arbete mot våld i nära relationer men dessa medel återfinns inte för år 2023. Vi avsätter **1 000 tkr** för fortsatta arbete mot våld i när relationer.

Utökat stöd till Kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren

Bidragen till kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren behöver öka. Vi utökar detta stöd med totalt **600 tkr** och framöver för att ha en automatisk höjning kopplat till t.ex. basbeloppet.

Föreningsbidrag

Det satsas för lite på föreningar som gör en viktig insats inom kommunen, vi tillför **500 tkr**.

5.9 Teknisk nämnd

TN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 141 318	6 900	- 134 418

Satsningar	
Slopad besparing av för låg indexuppräknig	- 4 050
Slopad besparing på TN	- 668
Summa:	- 4 718
Satsningar i investeringsbudgeten	
Asfaltera och jämna ut gång- och cykelvägen mellan Täljö station och Rydbo station	- 5 000
Vägövergång 276 Skånsta norra busshållplats, projektering och delfinansiering	- 7 000
Vägövergång 276 Bobackens stall i Boda, projektering och delfinansiering	- 7 000
Satsning gång- och cykelvägar	- 15 000
Summa:	- 34 000

Slopad besparing av för låg indexuppräknig

I nämndens förslag till budget har index räknats upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **4 050 tkr**.

Slopad besparing på TN

I direktiv och anvisningar för budget 2023, plan 2024-2025 genomförs en besparing på TN på 668 tkr. Tillskillnad från den i byggnadsnämnden saknar denna en kalkyl som påvisar ett detta faktiskt är att se som en "effektivisering" av verksamheten. Vi avser inte att göra besparingar av liknande karaktär utan tillför **668 tkr** för att slopa denna generella besparing.

Uppdrag:

Utveckling av lokala busslinjer

Samtidigt som vi arbetar med trafiklösningar måste vi satsa på lokala busslinjer. Parkeringssvårigheter finns redan för boende centralt i Åkersberga, och skall vi komma ifrån det problemet måste vi kunna erbjuda alternativ till bilen, det vill säga lokala busslinjer som trafikerar Rallarvägen och Pilstugetorget.

5.10 Prioriterade investeringar

Vi kartlagt samtliga kommuners planerade investeringar för år 2023 i vår region. Jämförelsen avser budgeterade investeringar inom den kommunala organisationen och inte samlade investeringar redovisade som koncern med bolag eller investeringar inom VA-kollektivet. Den låga investeringsvolymen i Österåker är direkt kopplad till ambitionen om landets lägsta skatt. Det gör att större investeringar saknas och uttalade politiska ambitioner som badhus och bolltält aldrig blir verklighet. I takt med ökade investeringsbehov kommer kostnaderna stiga samt att eventuell upplåning på den finansiella marknaden kommer öka. Tar man investeringsvolymen i regionen och sett mot befolkningsantalet skulle vår kommun ha en investeringsvolym på ca 340 mkr årligen.

Våra satsningar i investeringsbudgeten 2023 uppgår till 444 000 tkr.

Bolltält med konstgräsplan

Ny lokalisering måste till och vi avsätter **120 mkr** för 2023.

Nytt badhus

Vi tillför **100 000 tkr** för 2023, och 100 000 tkr för 2024.

Utbyggnad/tillbyggnad av Österåkers gymnasium samlokalisering med Komvux

Vi tillför **80 000 tkr** för 2023.

Förskole, fritids och klassrumslyft

Vi tillför **50 000 tkr** för 2023, 20 000 tkr för 2024 och 10 000 tkr för 2025.

Utbyggnad anpassad grundskola och fritidshem

Särskolan har en ökad volym och det råder kö till skolan. Vi tillför **50 000 tkr** för 2023 för en utbyggnad av särskolan.

Gång och cykelvägar

Vi tillför **15 000 tkr** för Gång och cykelväg mellan Ljusterö torg och färjeläget.

Säkra vägövergångar längs 276:an

Vi tillför **14 000 tkr** för projektering och delfinansiering av säkra vägövergångar över 276:an.

En övergång vid Bobackens stall i Boda och en övergång i jämnhöjd med Skånsta norras busshållplats.

Täljö - Rydbo

Vi tillför **5 000 tkr** för att Asfaltera och jämna ut gång- och cykelvägen mellan Täljö station och Rydbo station.

Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler

Vi tillför **5 000 tkr** i investeringsbudgeten till MHN för att driva projekt med förnyelsebara energikällor i våra offentliga lokaler tillsammans med fastighetsägaren Armada kommunfastigheter.

Länets främsta hästkommun

Renovering av lokaler för Skånsta Ryttare med **1 500 tkr** samt nya ridstigar och underhåll för **2 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2023.

Upprustning av badplatser

Badplatserna måste rustas upp då de idag inte är i den bästa formen vare sig tillgänglighet eller miljömässigt. Vi tillför **1 500 tkr** till investeringsbudgeten för 2023.

5.11 Byggnadsnämnden

BN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 24 230	14 200	- 10 030

Satsningar	
Förstärkning av personal, två heltidstjänster	- 1 400
Kompensation av för låg indexuppräknings	- 630
Summa:	- 2 030

Nämnden har i princip bara myndighetsutövning och hanterar bygglov, strandskyddsdispens och bostadsanpassnings bidrag. Nämnden är till stor del avgiftsfinansierad och intäkterna bör inte användas för att finansiera andra delar av kommunen. Det finns lagstiftning som innebär att om bygglovsärendena inte beslutats inom en viss tid reduceras avgiften. Det är möjligt att lokalkostnaden kommer förändras efter diverse rockader inom Alceahuset.

Förstärkning av personal

Idag har samtliga anställda en mycket hög arbetsbelastning och för det kommande året är det svårt att bedöma den framtida arbetsbelastningen. Mot bakgrund av den redan höga arbetsbelastningen och de projekt som planeras tillför vi **1 400 tkr** till två heltidstjänster för att minska arbetsbelastningen och klara att bibehålla kvalitén.

Kompensation av för låg indexuppräknings

I nämndens förslag till budget har index räknats upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräkningsen fullt ut och tillför **630 tkr**.

5.12 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MHN	Brutto	Intäkter	Netto
	- 17 495	6 000	- 11 495

Satsningar	
Förstärkning och kompensation av tillsynings skuld	- 1 400
Kompensation av för låg indexuppräknig	- 422
Slopad besparing MHN	- 73
Summa:	- 1 895
Satsningar i investeringsbudgeten	
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	- 5 000

Förstärkning och kompensation av tillsynsskuld

Österåkers kommun ska intensifiera omställningen till att bli en hållbar kommun genom höga ambitioner inom klimat och miljö. Nämnden har visat på ett positivt resultat till följd av att föräldralediga och långtidssjuka inte ersatts. Mot bakgrund av detta och att man fortfarande har en tillsynsskuld efter pandemin tillför vi **1 400 tkr** för två heltidstjänster.

Kompensation av för låg indexuppräknig

I nämndens förslag till budget har index räknats upp med 2,9 %. Prognosen enligt PKV visar på en indexökning med 5,8 % för 2023. Vi finansierar indexuppräknigen fullt ut och tillför **422 tkr**.

Slopad besparing på MHN

I direktiv och anvisningar för budget 2023, plan 2024-2025 genomförs en besparing på MHN på 73 tkr.

Tillskillnad från den i byggnadsnämnden saknar denna en kalkyl som påvisar ett detta faktiskt är att se som en "effektivisering" av verksamheten. Vi avser inte att göra besparingar av liknande karaktär utan tillför **73 tkr** för att slopa denna generella besparing.

Investeringar

Vi tillför 5 000 tkr i investeringsbudgeten till MHN för att driva projekt med förnyelsebara energikällor i våra offentliga lokaler tillsammans med fastighetsägaren Armada kommunfastigheter.

5.13 Kommunstyrelsen

KF	Brutto	Intäkter	Netto
	- 217 850	108 500	- 109 350

Satsningar	
Tio punkter till ökad trygghet och säkerhet	- 2 500
Tio punkter för Miljö & Klimat & hållbarhet – Bidrag till Agenda 2030	- 2 500
Införande av oppositionsberedning	- 200
Utökat stöd närradion	- 50
Summa:	- 5 250
Minskade kostnader	
Konsultväxling och minskad sjukfrånvaro	5 000
Återbetalning av alliansarvoden som saknar lagligt stöd (AA+AU)	1 000
Summa:	6 000

Tio punkter till ökad trygghet och säkerhet

Vi tillför totalt **2 500 tkr** för åtgärder för ökad trygghet och säkerhet i tio punkter.

Bakgrund

För att förhindra negativ utveckling hos barn och unga behöver kommunen satsa på främjande och förebyggande insatser. Forskningen är enig om att det är samma risk- och skyddsfaktorer som ligger till grund för utvecklingen av missbruk, kriminalitet och psykisk ohälsa bland unga. Det innebär i praktiken att för att förhindra en antisocial utveckling hos barn och unga behöver skyddsfaktorer stärkas och riskfaktorer minska eller försvinna.

De skyddsfaktorer som är av viktiga att kommunen verkar för att stärka är:

- Skolan, t ex. att ha en fungerande skolgång där elever trivs, är engagerade och uppnår målen
- Föräldrars engagemang, t ex. att ha goda relationer inom familjen, att föräldrar har tillsyn över och god kommunikation med sina barn, att det finns gränser, värme och nära relationer.
- Organiserad fritidssysselsättning med både prosociala unga och vuxna, dvs. unga ingår i ett sammanhang där de blir sedda och omtyckta.
- Positivt nätverk av vuxna som ser ungdomar och ställer upp för de unga.

1) Gör Österåker drogfritt

Att strypa narkotikahandeln är en viktig åtgärd för att bekämpa den grova brottsligheten och minska det mänskliga lidande som missbruk orsakar. Alla berörda aktörer måste samarbeta mer för att vända utvecklingen. Samla alla politiska partier och göra en plan för ett drogfritt och tryggt Österåker.

Möt den drogliberala inställningen med förebyggande droginformation

En drogliberal inställning sprids inte minst i sociala medier. Vi måste nå så många barn, ungdomar och vuxna vi kan med kunskap om droger och konsekvenserna av ett missbruk. Föreläsningar och digital information. Även informera och visa kopplingen och konsekvenserna av köp av droger och inkomster till gängkriminalitet. Om det inte fanns köpare av narkotika i Österåker hade vi inte haft en omfattande narkotikaförsäljning. Vi föreslår att kommunen intensifiera arbetet mot unga och vuxna med missbruksproblem i syfte att ge så många det bara går möjlighet till hjälp och stöd för ett liv utan missbruk.

Minska narkotikahandeln över internet

En företeelse som verkar ökat i landet och med högst sannolik förekomst även i Österåker. Här borde kommunen undersöka alla möjligheter till ett nära samarbete med polis och andra aktörer för att minska även droghandel över nätet.

Barns rätt till en drogfri miljö - Hjälp vuxna att bryta ett drogmissbruk

Barn i Österåker har rätt att växa upp i en drogfri miljö. Förälder eller annan vuxen i barnens närmiljö som köper och använder narkotika måste ges hjälp och stöd. Kommunen måste öka sina insatser att ge stöd till föräldrar och andra vuxna att bryta sitt beroende.

Stoppa rekryteringen till droghandel och gängkriminalitet

Unga under 15 år rekryteras av kriminella för att hantera narkotikaförsäljning och andra kriminella aktiviteter. Skola, Socialtjänst med flera måste samarbeta för att stoppa rekryteringen av unga.

Mät förekomsten av olagliga droger i avloppsvattnet

Hur mycket kokain, amfetamin och andra olagliga droger som används i Österåker är bra att få en uppfattning om och kunna följa utvecklingen över tid. Detta kan göras enkelt genom analyser av avloppsvatten. Roslagsvatten kan göra det om uppdraget ges. Österåkers fullmäktige bör därför ge Roslagsvatten ett sådant uppdrag.

2) Österåker ska ha nolltolerans mot brott och skadegörelse.

Vi har med oro följt utvecklingen av den ungdomsbrottslighet som finns. Denna brottslighet har till stor del sin grund i problematiken kring narkotikaförsäljning. Österåkers kommun måste sätta in all kraft för att komma tillrätta med ungdomsbrottsligheten tillsammans med polisen och agera på lång sikt och genomföra åtgärder även i det korta perspektivet.

3) Inför Botkyrka modellen

Vi föreslår att Österåker inför den s.k. Botkyrka modellen i en anpassad version som innebär att Österåker anlitar egna väktare. En väktare dagtid samt två stycken på natten i en så kallad dubbel patrull. På dagtid skall dessa besöka skolor, förskolor samt andra punkter där barn och ungdomar samlas. Kvällar och nätter ska väktarna utföra patrullering av kommunens gator, parker samt övriga platser där problemen finns för att visa närvaro och hög synlighet i förebyggande syfte. Dessa tjänster skall upphandlas av särskilt bolag som får en introduktion i modellen. Vi föreslår en testperiod under 2023 och 2024.

4) Långsiktigt förebyggande arbete – stoppa påfyllningen till gängkriminella nätverk

Varje barn och ungdom som räddas från en kriminell bana är en vinst för den enskilde och för samhället. Av alla blivande förstaklassare riskerar statistiskt sett mellan 5 till 10 % av dem att hamna snett i livet och kommer då att kosta kommunen mellan 14 och 16 miljoner kronor per elev under sin levnadstid. Vi understryker vikten av att kommunen bedriver ett långsiktigt förebyggande arbete. Det görs genom att satsa på förskolan och skolan. Det görs också genom att sprida kunskap, utbilda, stödja olika verksamheter och delta i samarbeten.

5) Kameraövervakning

Kameraövervakning är bra, men det är långt ifrån det enda verktyg som måste till för att komma tillrätta med brottsligheten. Förhoppningsvis leder kameraövervakning till ökad bevisföring för att lagföra men det är viktigt att dessa insatser kontinuerligt utvärderas.

6) Avhopperverksamhet

Österåkerskommun ska aktivt erbjuda stöd och möjlighet för att hoppa av en kriminell bana. Avhopperverksamhet skall ske i samarbete med andra kommuner, med polismyndigheten och andra myndigheter. Regeringen har höjt anslaget med 12,5 miljoner kr årligen för avhopperverksamhet fram till 2024 så det finns goda förutsättningar för Österåkers kommun att skapa detta.

7) Hedersrelaterat våld

Måste belysas och åtgärder för att komma tillrätta med bakomliggande faktorer tas fram. Förskola och skola måste ges utbildning för att se det hedersrelaterade våldet och kunna förhindra saker som tvångsäktenskap och könsstympning, den nära samverkan med polisen är viktig.

8) Saklig information

Som ett led i att motverka rasism och främlingsfientlighet och bygga förtroende för de åtgärder och insatser som kommunen, polisen och andra myndigheter verkställer, är det extra viktigt att kommunen tillsammans med polisen fortsätter att ge den faktiska bilden av läget av genom kommunens webb och appar, FB med mera.

9) Insatser för unga med psykisk ohälsa

För att klara utmaningen med den ökande psykiska ohälsan hos unga är vi övertygade om att hinder och begränsningar för att söka hjälp måste monteras ner och nya lösningar byggas upp. Headspace det är en förebyggande verksamhet där unga kan få ett stödsamtal direkt utan remiss. Vi vill att Österåker tar initiativ i frågan och får till en liknande verksamhet.

10) Etablering på arbetsmarknaden är viktig

Att så snabbt som möjligt komma ut i egen försörjning är viktigt för en bra integration i det svenska samhället. Att kunna stå på egna ben i egen försörjning är ett viktigt steg för alla unga in i ett gott vuxenliv. Därför måste Österåker som kommun arbeta stödjande i samarbete med andra myndigheter och organisationen för att unga oavsett födelseort gör bra val på sin bana ut i vuxenlivet och till egen försörjning.

Miljö & Klimat & hållbarhet – Bidrag till Agenda 2030

Höga temperaturer, skogsbränder runt om i världen och översvämningar inte minst här i Österåker visar att klimatförändringarna är här. Ett förändrat klimat kräver att vi tänker till hur vi planerar och bygger samhället. Vi stärker det lokala miljö- och klimatarbetet och tillför **2 500 tkr** i 10 punkter.

1) Kommunens miljömål och klimatarbete

Det under 2022 beslutade Miljö- och klimatprogrammet innehåller fem miljömålsområden som har prioriterats utifrån kommunens förutsättningar och möjlighet att göra störst skillnad. Varje nämnd ska genom sin budget och verksamhetsplan bidra till miljö- och klimatprogrammets mål, utifrån sitt grunduppdrag och sina förutsättningar och budget. Här kan vi se att mål och medel inte följer varandra och vi kan se att nämndernas arbete med de fem miljömålen som prioriterats behöver implementeras i nämndernas verksamhetsplaner.

2) Klimatanpassade åtgärder

Vi vill att Österåkers arbetar med att öka kollektivtrafiken till och från vår kommun, men även inom kommunen. Det behov genomtänkt infrastruktur av vägar som ger bättre flöden av trafiken som ger minskade köer, köer som ger onödiga utsläpp. Satsa på en sammanhållen cykelstruktur inom kommunen, på Ljusterö samt verka för att cykelleden via Rydbo till Täby kan rustas upp. Vi vill få ordentlig fart på återvinning och återanvändning så att vi får en mer hållbara konsumtion. Vi vill att Österåker snarast tar fram en plan för hur vi skall kunna hantera ett tuffare klimat med mer nederbörd och med mer torra perioder.

3) Ökade insatser för återbruk

Vi måste konsekvent utveckla vårt sätt att spara på jordens resurser. På övergripande nivå vill vi se ökat fokus på återbruk. Vi vill att det inom varje nämndområde ses över på vilket sätt det går att fokusera på återbruk. Vi vill att Österåkers kommun utreder möjligheterna att anamma ett liknande arbetssätt som i Eskilstuna kommun för att öka insatserna kring återbruk som till exempel ReTuna Återbruksgalleria. Gallerian är Sveriges första galleria som tar till vara på saker som behöver nya hem.

4) Fairtrade City

Vi föreslår att Österåkers kommun ansöker om att bli diplomerad som en kommun med engagemang för etisk konsumtion och hållbar handel i linje med Agenda 2030. Diplomeringen innebär att kommunen lever upp till kriterier för strategiskt arbete, hållbarhetskrav i upphandlingar och har ett aktivt informations- och engagemangsarbete i lokalsamhället. Det är ett samarbete mellan kommun, näringsliv och civilsamhälle.

5) Nya Åkersberga med gröna och klimatsmarta lösningar

Klimatförändringar med fler mycket varma dagar och mer kraftfull nederbörd kräver sina lösningar, med behov av skugga som av att ta hand om dagvatten. I det sammanhanget kan växtlighet vara en lösning då växter renar luft, vegetation dämpar trafikbuller, bin pollinerar grödor och vår hälsa förbättras. Fler sedumtak, eller odlingar på tak. Gröna innergårdar, gångstråk, torg och längs gator. Boverkets material "naturens tjänster i staden – till nytta och glädje" är en bra vägledning eller hur man kan räkna med ekotjänster som gjorts i Upplands Väsby som ger attraktivt boende.

6) Bygg flerbostadshus i trä

Sedan mitten av 90-talet har 230 av Sveriges 290 kommuner uppfört flervåningshus eller andra större byggnader med stomme av trä, framförallt bostäder. Fördelar med att bygga i trä är starkt nedkortade byggtider genom industrialisering av byggprocesserna. Vi vill att Österåkers kommun tar initiativ till att det byggs hus i trä, så även flerbostadshus.

7) Kampanj om mikroplaster och plan för att rädda bin

Vi vill att kommunen involverar våra invånare i det viktiga klimat och hållbarhetsarbetet. Ger information om vad vi alla kan bidra med för att minska klimatpåverkan. Vi föreslår att Österåkers kommun i samarbete med Roslagsvatten under år 2022 och 2023 genomför en informationskampanj till kommunen internt och våra invånare i syfte att minska utsläpp av mikroplaster. Ta fram en aktionsplan för att rädda bin, fjärilar och andra pollinationer.

8) Håll baden rena

Vi vill genomföra en kampanj som involverar såväl vuxna som barn "Håll rent på badplatserna". Badplatserna skall hålla hög standard och fria från skräp, för att klara det måste vi ta hjälp av kommunens medborgare, vi föreslår en kampanj för ändamålet under 2023 och 2024.

9) Fler koloniträdgårdar

Det finns en klar trend för ett ökat odlingsintresset och intresset för klimat och miljöfrågorna har skapat stor efterfrågan på odlingslotter och det är inte bara i Sverige som trenden brer ut sig. Vi vill att Österåkers kommun tillsammans med fastighetsbolaget Armada ser över möjligheten att anlägga en/flera koloniträdgårdar där man kan hyra en odlingslott.

10) Laddinfrastruktur

Idag finns ca 350 tusen laddbara fordon i Sverige, 2030 beräknas siffran vara 2,5 miljoner och det finns cirka 14 000 publika laddpunkter i landet. I Österåker finns idag 17 offentliga laddpunkter, här måste kommunen vara ett föredöme för att bidra till en hållbar omställning.

Oppositionsberedning

För en kommun med höga ambitioner när det gäller transparens och öppenhet med fokus på att vara en kvalitetskommun är det avgörande att även den politiska organisationen lever upp till dessa förväntningar. Detta eftersom politikens arbetsformer och funktioner är en självklar del av den offentliga organisationen som Österåkers kommun är. Mot bakgrunden kring de interna förberedande utskotten där tjänstemän från kommunens förvaltningar medverkar vill vi se att den samlade oppositionen tillåts att ha liknande förberedande organ under kommunstyrelsen med liknande förutsättningar. Att ha möjlighet att kalla tjänstemän och omfattas av samma reglementen. Vi tillför **200 tkr** till en samlad oppositionsberedning.

Utökat stöd till Närradion

Det är fantastiskt att vi har i Österåker en närradio som sköts och drivs på föreningsbasis. Vi vill utöka stödet till närradio, vi tillför **50 tkr**.

Uppdrag:

Personal - Rätten till Heltid som norm, deltid som en möjlighet

Det kollektivavtal som tecknats med Kommunal säger att heltidsanställning skall vara norm 2021, vi kan inte se att Österåker följer avtalet och normen måste därför skyndsamt inrättas. Det innebär att en plan behöver tas fram för att införa heltidsanställningar enligt avtalet. Kravet om heltid ska gälla oavsett utförare. Dessutom skall inte "delade turer" användas då de skapar en dålig arbetsmiljö. Nu är det verkligen dags att sätta rätten till heltid.

Löneutveckling

Österåkers kommun borde som arbetsgivare kunna ge sin personal en extra satsning utöver förhandlad pott, oavsett avtalsområde. Vi vill att frågan utreds och utformas tillsammans med de fackliga parterna.

Bidrag för arbetskläder

Utreda möjligheten att ge bidrag som en arbetsmiljöåtgärd för vissa yrkesgrupper. Inom yrkesgrupper som går och står mycket vill vi utreda möjligheten att ge bidrag som en arbetsmiljöåtgärd till dessa yrkesgrupper för skor.

Översynen av titlar inom LSS

Inom LSS området har en rad anställdas höjda kompetens medfört att man erhållit titeln stödassistent. Detta skall utredas så att man erhåller en matchande löneutveckling.

Plan för att behålla och rekrytera inom bristyrken

Österåkers kommun fortsätter att växa och vi förväntas ha en befolkning på 70 000 – 75 000 år 2040. Då gäller det att hänga med i utvecklingen med allt vad det innebär. Behovet av kompetenser inom de kommunala förvaltningarna behöver utredas på kort- mellan- och lång sikt. En attraktiv kommun är också en kommun med god service och hög kvalitet i sina tjänster. Vi föreslår att en plan ska upprättas för att behålla och rekrytera inom bristyrken.

Villkor vid upphandling

Villkor i enlighet med kollektivavtal skall ställas som krav i samtliga upphandlingar. Detta ska gälla i samtliga led genom huvudentreprenörsansvar. Löpande kontroll och leverantörer införs. Målet ska följas upp och redovisas regelbundet.

Turist och information Österåker är nedlagt men behovet kvarstår

2019 lades Turist och informationsbyrån ned. I samband med detta skulle dessa tjänster utvecklas digitalt. Vi kan inte se att det har gjorts utan måste konstatera att Österåker står i det närmaste helt utan dessa tjänster. Österåker skall självfallet marknadsföra de event och fina besöksplatser och unika historia för att bidra till näringslivet och med det en positiv marknadsföring av kommunen. Hur detta skall ske bör skyndsamt utredas och genomföras det kan mycket väl göras i samband med arbetet med att ta fram destinationsstrategin (sikte mot 2030).

Skärgårdsskolorna

Utreda skolornas framtid i samverkan med närliggande skärgårdskommuner.

I kontakt med Regionen säkra tillgången till läkare, distriktssköterska på Ljusterö och i vår skärgård som helhet.

Insyn av verksamheter som utförs av privata utövare

Program för uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utövare skall tas fram

Renoveringar av befintliga idrottsanläggningar

Program tas fram för nödvändiga renoveringar av befintliga idrottsanläggningar skall tas fram.

En bouleanläggning värd namnet

Vi har tidigare motionerat om att Österåker skall bygga en ordentlig boulehall. Vi har tittat på Norrtälje kommuns hall som en lämplig modell. Vi är av uppfattningen att den bana man nu anlägger i entrén på den nya multihallen inte tillgodoser de önskemål och behov som finns. Det krävs fler banor för att kunna genomföra tävlingar och dessutom så behöver utövarna avskildhet under sitt utövande. Frågan skall utredas så att en hall kan anläggas.

Tidsbegränsade bygglov för samhällsviktiga välfärdstjänster bör undvikas

Under åren har vi noterat fler fall där olika huvudmän haft tillfälliga bygglov. När dessa gått ut har uppenbar risk uppstått för brister i kontinuitet av verksamheten som bedrivs. Vi ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att bevaka de välfärdstjänster som har tillfälliga bygglov, så att inte kommunen och de som brukar dessa ställs inför en akut situation.

Gör Österåker till en lärande och öppen myndighet

Kommunen måste se till att ta fram rutiner för det fortlöpande och långsiktiga arbete med styrdokument. När ett dokument, t.ex. en strategi skall revideras så skall det dokument som skall ersättas utvärderas. Vi vill att rutiner tas fram för utvärdering och analys av kommunens styrdokument (strategier, program etc.) så att det finns att ta del av innan nytt dokument antas.

Inköp av regnbågsflaggor

Regnbågsflaggan är en global symbol för lika rättigheter och synliggörande av Hbtqi-personer. Flaggan står för mångfald, respekt och fred, för tolerans, öppenhet och synliggörande. De flesta kommuner i vårt län flaggar med regnbågsflaggan dock inte Österåkers kommun. Detta ser vi som en självklarhet.

Säby förskola

Samhällsbyggnadsförvaltningen ges i uppdrag att arbeta vidare utifrån att Armada ombeds förvärva fastigheten Säby 2:31 i syfte att utöka den kommunala förskoleverksamheten för att få en sammanhållen förskoleverksamhet med kommunalt huvudmannaskap.

Förverkliga beslutet om Naturum

2017 beslutade Kommunfullmäktige om att bifalla Socialdemokraternas motion om att undersöka möjligheterna för att skapa ett Naturum i Österåkers kommun. Inför budget 2023 kan vi konstatera att inget gjort sedan dess. Därför skall frågan skyndsamt utredas.

De övergripande finansiella målen

De finansiella målen skall ändras så att de investeringar som kommunen behöver göra tillåts. Dagens finansiella mål lägger restriktioner på investeringsvolymen som är oacceptabla.

Den demografiska försörjningskvoten

Enligt budgetdirektiven var försörjningskvoten i Österåker omkring 81 slutet av december -22. Det betyder att 100 personer i åldern 20-64 år ska försörja 81 personer, fördelat på 48 barn och unga samt 33 personer som är äldre än 65 år. Både rikets (77) och länets (67). I planeringsdirektivet konstaterar man att det är positivt att ha en låg kvot. Mot bakgrund av detta skall åtgärder för att hantera försörjningskvoten utredas.

Uppdatera bostadsförsörjningsplanen

Bostadsförsörjningsplanen som antogs 17 oktober år 2016 behöver uppdateras utifrån Sverigeförhandlingarna, översiktsplanen och den utveckling som skett under åren. Ytterligare behov som behöver uppfyllas är att bygga bostäder för unga och äldre på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt och med rimliga hyror och att byggande av studentbostäder undersöks.

Finansiering av investeringar

I Österåker låter man bostadsbolaget Armada hantera investeringarna inom kärnverksamheterna, detta genom tilläggshyresavtal på verksamheterna. De senaste större gällde Söraskolan, Skärgårdsstadsskolan och Österskärsskolan och uppgick till 398 mkr. Detta har medfört en rad besparingar inom verksamheterna eftersom alla kostnader skall täckas med skolpengen. Att finansiera kärnverksamheten genom tilläggshyresavtal är inget annat än en "giftig gåva" och är inte hållbart. En ny modell av finansiering bör utgå från egna medel samt lån från bank och finansinstitut.

Solcellspark

Att vi måste bli mer självförsörjande och producera mer egen el är tydligt. I vår kommun ligger idag en av länets största solcellsparker och här borde vi ta lärdom av alla de positiva exempel som finns, bland annat tekniska verken i Linköping. Därför bör Österåker utreda möjligheten till en etablering av en egen solcellspark.

Erosionens effekter

När det gäller erosionens effekter i Furusundsleden är forskningen inte längre aktuell. Österåker behöver ta initiativ till nya undersökningar samt ett program för hur vi ska bidra till att skydda känsliga kustområden och biologisk mångfald kring kustområden och i Östersjön.

Utvärdera de rådgivande organen

Vi vill även se en utvärdering av de rådgivande organen som finns i den kommunala organisationen.

Framtida förbifart

De infrastrukturella utmaningarna som vår kommun står inför är flera när det gäller vägar och kommunikation. Skall Österåker klara sin expansion ser vi att initiativ behövs för att klara just de framtida utmaningarna vi står inför. Att Österåkers kommun i framtiden inte klarar sig med enbart väg 276 som enda vägsträcka där all trafik skall samlas är uppenbart. Framtidens väg och trafiklösningar måste planeras nu, för det krävs samverkan, tidsplaner och fastslagna projekt med klar och tydlig finansiering. Österåker behöver en förbifart.

6 Organisation

6.1 Lagg ner utförar och beställarnämnds modellen

Dagens styrmodell, beställar/utförarmodellen (BUM) skall läggas ner. Det råder en otydlighet i organisationen gällande ansvarsfördelning och samordningsbrister på grund av dubbla förvaltningar. Besluten och pengarna skall ligga så nära verksamheten som möjligt. Vi vill se en styrmodell där varje nämnd bär ansvaret för verksamhet, uppföljning och ekonomi och utgår från ett medborgarperspektiv, inte ett kundperspektiv. Möjligheten att välja skola och serviceproducent skall finnas inom ramen för nationella och lokala kvalitetskrav. I modellen skall samverkan vara den ledande principen.

6.2 Konsultväxling och minskad sjukfrånvaro

För att säkerställa att varje skattekrona används rätt bör Österåker granska områden såsom inköp av externa tjänster, konsulter, samt se över den administration som finns. Med fortsatta arbetsmiljöinsatser och med kommunens ambition att vara en bra arbetsgivare finns förutsättningar att behålla personal och vara en attraktiv arbetsgivare. Vi bedömer det möjligt att minska kostnaderna med **5 000 tkr** för år 2023.

Konsultkostnader 2022 jan-aug (tkr)				
	Konsultkostnader	Investering*	Hyr av personal	Tolkar
Kommunfullmäktige, revision	94		0	
Kultur och Fritid	128		0	
Kommunstyrelsens förvaltning	1 771		762	130
Produktionsförvaltningen	2		1 521	131
Samhällsbyggnadsförvaltningen	1 588	9 259	-3125	
Utbildningsförvaltningen	500		0	0
Socialnämnden	18		1 124	488
Vård och Omsorg	17		810	119
Total	4 119	9 259	1 092	868

Källa: Ekonomikontoret

6.3 Återbetalning av arvoden som saknar lagligt stöd (AA+AU)

De arvoden för partiinterna alliansberedningarna som genomförts sedan 2015, som inte fanns beslutade och som saknar lagligt skall återbetalas. En uppskattad intäkt till kommunen med cirka **1 000 tkr**.

6.4 Inrätta ett Skärgårdsutskott

Vi har föreslagit att kommunen inrättar ett skärgårdsutskott i syfte att finna stadigvarande forum för kontinuerliga samtal och dialog för att fatta beslut som utvecklar och gynnar skärgården. Idag saknas en uttalad ambition för skärgården. Samtal med Trafikverket måste fortsätta så att det blir ett Ljusterö paket med konkret innehåll för gång- och cykelvägar, förbättra vägen till Åsättra hamn m.m. Skärgårdsskolornas framtid bör utredas i samverkan med närliggande skärgårdskommuner, i dialog med regionen samt ge stöd för initiativet "ringar på vattnet", säkra tillgången till läkare och distriktsköterska på Ljusterö och i vår skärgård som helhet mm.

7.0 Ekonomiska sammanställningar

7.1 Sammanställning nämndernas ramar

Driftbudget

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
INTÄKTER			
Kommunfullmäktige	0	0	0
Val- och demokratinämnd	0	0	0
Kultur-och fritidsnämnd	1 840	1 840	1 840
Förskole- och grundskolenämnd	84 500	84 500	84 500
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	9 500	9 500	9 500
Vård- och omsorgsnämnd	80 950	80 950	80 950
Socialnämnd	27 500	27 500	27 500
Teknisk nämnd	6 900	6 900	6 900
Byggnadsnämnd	14 200	14 200	14 200
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	6 000	6 000	6 000
Kommunstyrelsen	108 500	108 500	108 500
SUMMA INTÄKTER	339 890	339 890	339 890
BRUTTOKOSTNADER			
Kommunfullmäktige	-8 950	-8 950	-8 950
Val- och demokratinämnd	-1 000	-1 000	-1 000
Kultur-och fritidsnämnd	-150 981	-150 981	-150 981
Förskole- och grundskolenämnd	-1 234 610	-1 234 610	-1 234 610
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-285 200	-285 200	-285 200
Vård- och omsorgsnämnd	-804 600	-804 600	-804 600
Socialnämnd	-144 500	-144 500	-144 500
Teknisk nämnd	-141 318	-141 318	-141 318
Byggnadsnämnd	-24 230	-24 230	-24 230
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-17 495	-17 495	-17 495
Kommunstyrelsen	-217 850	-217 850	-217 850
SUMMA BRUTTOKOSTNADER	-3 030 734	-3 030 734	-3 030 734
NETTOKOSTNADER			
Kommunfullmäktige	-8 950	-8 950	-8 950
Val- och demokratinämnd	-1 000	-1 000	-1 000
Kultur-och fritidsnämnd	-149 141	-149 141	-149 141
Förskole- och grundskolenämnd	-1 150 110	-1 150 110	-1 150 110
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-275 700	-275 700	-275 700
Vård- och omsorgsnämnd	-723 650	-723 650	-723 650
Socialnämnd	-117 000	-117 000	-117 000
Teknisk nämnd	-134 418	-134 418	-134 418
Byggnadsnämnd	-10 030	-10 030	-10 030
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-11 495	-11 495	-11 495
Kommunstyrelsen	-109 350	-109 350	-109 350
SUMMA NETTOKOSTNADER	-2 690 844	-2 690 844	-2 690 844

7.2 Kostnad och intäktsbudget

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
INTÄKTER/UTJÄMNING			
Skatteintäkter	2 371 600	2 485 500	2 585 000
Utjämningsystem, generella statsbidrag	235 500	209 000	188 000
Fastighetsavgift	118 000	118 000	118 000
Statsbidrag, Maxtaxan	11 000	11 000	11 000
Verksamhetens avg/bidrag	339 890	339 890	339 890
Finansiella intäkter	12 900	13 000	13 000
Kapitalkostnader	54 300	55 800	57 300
Exploateringsintäkter	5 000	5 000	5 000
Medel från RUR	67 344		
SUMMA INTÄKTER	3 215 534	3 237 190	3 317 190
KOSTNADER			
Fördelade kostnader	-3 030 734	-3 030 734	-3 030 734
Finansiella kostnader, inkl RBC och pension	-53 000	-52 000	-36 000
Avskrivningar	-41 300	-45 300	-49 300
Reglering, pensioner	-86 000	-86 000	-70 000
Oförutsett	0	0	0
Lokaler, inkl.multihall, bolltält mm	-10 500	-8 000	-6 000
Rationaliseringsåtgärder KS	6 000		
SUMMA KOSTNADER	-3 215 534	-3 222 034	-3 192 034
MARGINAL	0	15 156	125 156

7.3 Investeringsbudget

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
UTGIFTER			
Investeringsbudget	-118 200	-121 200	-121 200
Var av Teknisk nämnd	-110 200	-113 200	-110 200
Var av kommunstyrelsen	-4 000	-4 000	-4 000
Var av kommunstyrelsen (produktionsutskott)	-4 000	-4 000	-4 000
S prioriteringar	-444 000	-120 000	-10 000
Bolltält med konstgräsplan	-120 000		
Nytt badhus	-100 000	-100 000	
Österåkers gymnasium/Komvux	-80 000		
Förskole/fritids/klassrumsluft	-50 000	-20 000	-10 000
Utbyggnad anpassad grundskola/fritidshem	-50 000		
Gång- och cykelvägar	-15 000	*1	
Säkra vägövergångar	-14 000	*2	
Täljö - Rydbo	-5 000		
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	-5 000		
Skånsta ryttare samt ridstigar	-3 500		
Upprustning av badplatser	-1 500		
Summa utgifter	-562 200	-241 200	-131 200
INKOMSTER			
Teknisk nämnd	8 200	11 200	11 200
S prioriteringar	31 000	*3	*3
Summa inkomster	39 200	11 200	11 200
NETTO			
Summa (netto)	-523 000	-230 000	-120 000

Kommentar till 7.3 investeringsbudget

Investeringsnivån är högre än det prognostiserade resultatet och avskrivningsnivån. Resterande del finansieras genom egna medel och lån hos bank/finansieringsinstitut. Internräntan föreslås enligt SKR år 2023 vara 1,25 procent. Det är en höjning med 0,25 procentenheter jämfört med föregående år. Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader.

*1 Projekteringen får visa de slutgiltiga kostnaderna.

*2 Projekteringen får visa de slutgiltiga kostnaderna.

*3 Projekteringen får visa de slutgiltiga intäkterna av investeringarna.

7.4 Finansieringsanalys

Finansieringsbudgeten visar hur kommunens kassaflöde utvecklas.

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
FINANSIERINGSANALYS			
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	0	15 156	125 156
Justering för avskrivningar	41 300	45 300	49 300
Ökning/minskning av pensionsavsättning	77 200	40 300	18 500
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	118 500	100 756	192 956
Ökning/minskning kortfristiga fordringar			
Ökning/minskning kortfristiga skulder			
Medel från den löpande verksamheten	118 500	100 756	192 956
INVESTERINGSVERKSAMSHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-562 200	-241 200	-131 200
Investeringsbidrag	0	0	0
Medel från investeringsverksamheten	-562 200	-241 200	-131 200
Medel från finansieringsverksamheten	-443 700	-140 444	0